

**Plan Odnowy Miejscowości
Uniemyśl, Gmina Police
do 2015 roku**

Spis treści	2
I. Założenia Planu Odnowy Miejscowości	3
II. Charakterystyka miejscowości	4
III. Kierunki rozwoju	7
IV. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	8
V. Analiza SWOT	10
VI. Planowane inwestycje	11

I. Założenia Planu Odnowy Miejscowości

Plan Odnowy Miejscowości obejmuje wykaz priorytetów i celów rozwoju sołectwa Uniemyśl do roku 2015 zgodnie z dokonaną przez społeczność lokalną analizą zasobów i ustaloną hierarchią potrzeb.

Podstawowym celem przygotowania *Planu* w oparciu o konsultacje społeczne jest pobudzenie aktywności lokalnych środowisk i stymulowanie współpracy mieszkańców na rzecz rozwoju oraz promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną, kulturową i przyrodniczą. Na podstawie wyników ankiety oraz konsultacji społecznych podczas zebrania mieszkańców określono wszystkie ważne obszary problemowe oraz preferencje rozwojowe wynikające z istniejących uwarunkowań.

Zasięg terytorialny Planu wyznaczają granice administracyjne sołectwa. *Plan* obejmuje cele i priorytety, których realizacja sięga 2015 roku.

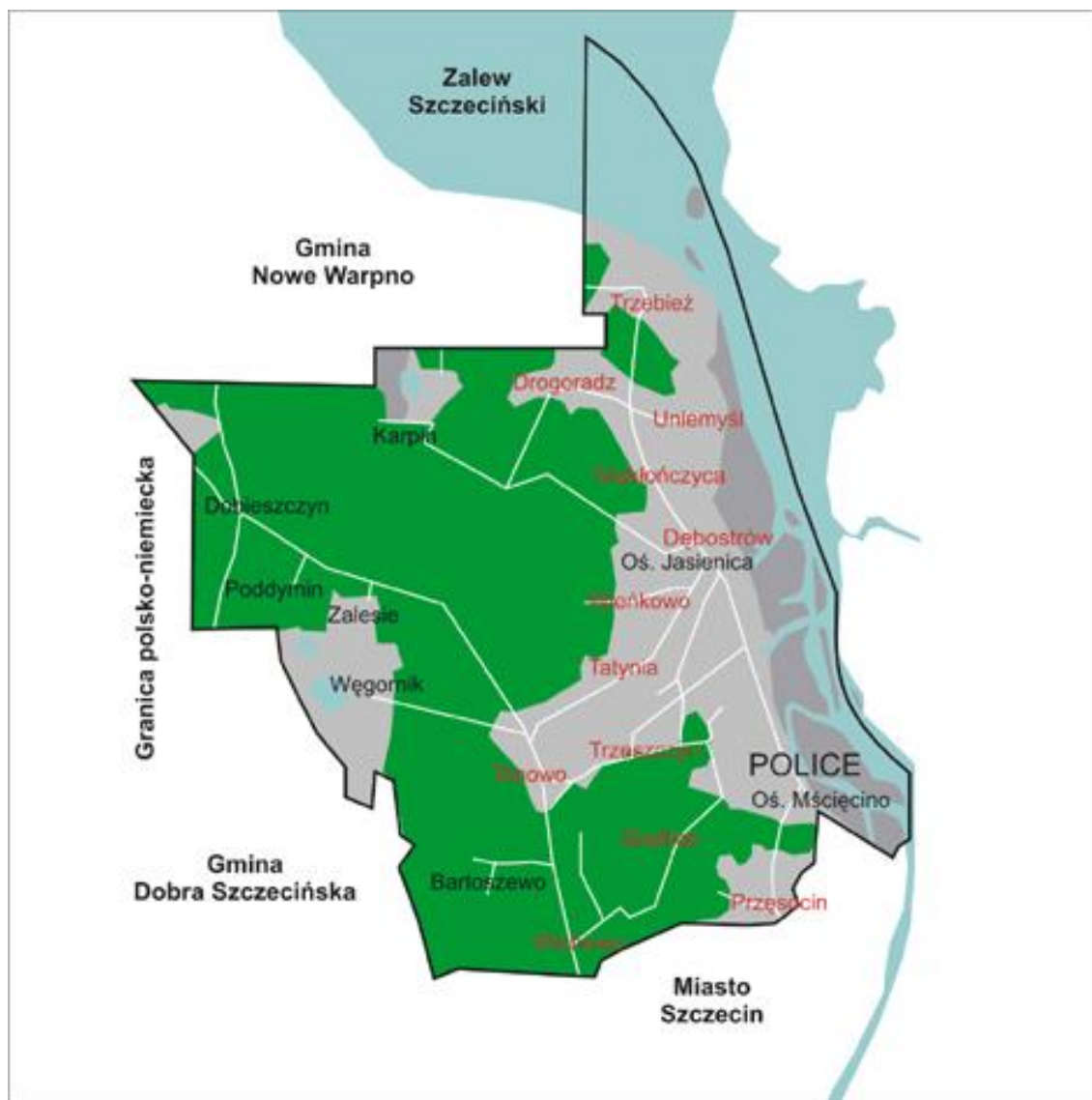
Plan Odnowy Miejscowości wskazuje zadanie inwestycyjne przewidziane do realizacji z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej oraz Odnowa i rozwój wsi. Wskazana w *Planie Odnowy Miejscowości* inwestycja stanowi podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Dokument *Plan Odnowy Miejscowości* Uniemyśl do roku 2015 został przyjęty uchwałą zebrania mieszkańców sołectwa Uniemyśl w dniu 29 stycznia 2009 roku. Dokument jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej na działanie „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

Dokument jest spójny z projektem Strategii rozwoju dla gminy Police do roku 2015. Projekt jest zgodny z Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego ustalającym przeznaczenie i zasady gospodarowania terenami w gminie Police oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Police. Realizacja wskazanego przedsięwzięcia inwestycyjnego uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł.

II. Charakterystyka miejscowości

Uniemyśl – jedno z 12 sołectw w gminie Police, położone ok. 9 km na północ od miasta Police, w kierunku Trzebieży. Sołectwo sąsiaduje z Niekłończycą i Drogoradzem. Sołectwo Uniemyśl zajmuje powierzchnię 431,12 tys. m²¹ i liczy 356 mieszkańców, w tym 72 dzieci i młodzieży.

Budowa nowego przebiegu drogi 114 po zachodniej lub wschodniej stronie pasma rozwojowego Dębostrów – Uniemyśl – Niekłończycza pozwoliłaby na wykorzystanie istniejącego powiązania drogowego do obsługi lokalnej i turystycznej.²

¹ Powiatowy Ośrodek Dokumentacji - Ewidencja gruntów dla gmin. Szczecin.

² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Police, 2003.

Rys historyczny

Początki pruskiej miejscowości o nazwie Wilhelmsdorf („Wieś Wilhelma”), po II wojnie światowej nazwanej Uniemyślem, są znane, ponieważ wiążą się z dobrze udokumentowaną historią tzw. kolonizacji fryderycjańskiej.

Twórca potęgi Prus - Fryderyk II Wielki, obejmując tron w roku 1740 odziedziczył między innymi tereny położone na północ od Szczecina, wykupione z rąk szwedzkich w roku 1721. Rozległa przestrzeń, wzdłuż historycznego traktu prowadzącego ze Szczecina przez Police, Jasienicę i Trzebież do Nowego Warpna i dalej do Ueckermünde, była mocno wyludniona. Wojna trzydziestoletnia (1618-1648), późniejsze 73 lata panowania Szwedów i zmienne koleje III wojny północnej (1700-1721), częściowo toczącej się na tych terenach, nie tworzyły sprzyjających przesłanek rozwoju. Podstawowym warunkiem umocnienia tu państwa było zasiedlenie pomorskich terenów. Dokonano tego za pomocą szeroko zakrojonej akcji osadniczej, prowadzonej pod osobistym patronatem króla. Zamysł sformułował już jego ojciec, ale jego realizacja była dziełem następcy.

Ochotników poszukano bardzo daleko, bo aż w Nadrenii i Palatynacie Reńskim (Rheinland i Pfalzgrafschaft), trapionych wówczas różnymi problemami – od waśni religijnych po konflikty zbrojne.

Szczęśliwie zachowały się dokumenty dotyczące pierwszej akcji osadniczej na terenach położonych na północ od Polic. Wynika z nich, że w roku 1749 w Niekłoczycy, wówczas Königsfelde, osiedlono 20 Bauern-Pfälzer (rolników z Palatynatu), a w Wilhelmsdorf 20 Kossäten-Pfälzer (Kossäten z Palatynatu). Rozróżnienie jest znaczące. Trudne do przetłumaczenia słowo „Kossäten”³ - oznacza właściciela niewielkiego domu (Kate)⁴, usytuowanego zwykle na obrzeżach wsi i skrawka ziemi. Właściciel nie mógł się utrzymać z posiadanych zasobów i musiał dorabiać - bądź usługami rzemieślniczymi, bądź służąc u bogatszych rolników. W strukturze społeczności wiejskiej „Kossäten” plasowali się na dolnym poziomie warstwy średniej.

W obu grupach byli zarówno katolicy, jak i protestanci (kalwini), dokumenty ściśle wskazują wyznanie.

Osadnictwo wg założeń królewskich było dla zainteresowanych korzystne. Wprawdzie ponosili koszt podróży na miejsce osiedlenia, ale czekały na nich specjalnie wybudowane obejścia, przydzielone łany oraz niezbędny sprzęt gospodarczy.

Elementy te składały się na tzw. Hofwehr. Pole, dom, zagroda (podwórze), pogłowie bydła i ziarno siewne były własnością danego właściciela ziemskiego, a zarządcą był chłop.⁵ Był gospodarzem domu, ale zarazem tylko użytkownikiem i zarządcą posesji. Podlegał kontroli. Kontrola „Hofwehr” dotyczyła pogłowie bydła, sprzętu rolnego i przedmiotów gospodarstwa domowego. Szczegółową inwentaryzację

³ Kötter, Köter, Köthner, Kötner, Kätner lub Kotsassen, a w całych Prusach i Meklemburgii także: Kossaten, Kossater lub Kossäten).

⁴ Kathe, Katt/e/n, także: Kote, Kot, Koth(e), Kott/e/n lub Kotze, w dolnoniemieckim „Hütte

⁵ Zasiedlone tereny były przez króla odsprzedawane.

przeprowadzano przy każdej zmianie gospodarza domu. W przypadku braków chłop pociągany był do odpowiedzialności.

Wspomniane dokumenty na temat zasiedlenia Wilhelmsdorf zawierają m.in. wyniki takiej kontroli, dokonanej po kilku⁶ latach. Jeden osadnik zmarł, kilku odsprzedało swoje prawa osiedleńcze, jeden zdezerterował, a w jednym wypadku zanotowano naruszenie zasobów „Hofwehr”, co zakończyło się eksmisją winowajcy.⁷

Osadnicy otrzymywali różne ulgi i dobrodziejstwa – zwolnienie od służby wojskowej, specjalne ceny na drewno budowlane i opałowe, zwolnienia od podatków w pierwszych trzech latach działalności itp., a jednocześnie: zobowiązywali się do płacenia rocznych rat leasingowych, wyrażali zgodę na świadczenie (odpłatnych) usług – np. transportowych, akceptowali opłatę z tytułu produkcji napojów alkoholowych oraz „przymus młyński” (wskazany młyn), zgadzali się na pewne ograniczenie w zakresie swobody przesiedlania się i poddawali się władzy sądowniczej właściciela ziemi.⁸

W przypadku Wilhelmsdorf - Uniemyśla założenia fryderycjańskie zdały egzamin. Miejscowość rozwija się przez następne lata i w wiek XX wchodzi jako wieś stosunkowo zamożnych producentów rolnych. Zaopatruje w naturalne produkty m.in. pobliską Trzebież. Jak wspomina jeden z jej mieszkańców – w latach 20. XX wieku – każdego ranka z Wilhelmsdorf do Trzebieży przyjeżdżały wozy, a zimą sanie, wyładowane bańkami z mlekiem.⁹

Dobłą kondycję miejscowości odzwierciedla powiększająca się liczba mieszkańców. W roku 1905 jest ich 335, w 1925 – 437, w 1933 – 403, w 1939 – 501.

Ślady historii Wilhelmsdorf utrwaliły m.in. dwa miejscowe cmentarze. Jeden tuż przy drodze Jasienica-Trzebież (za przystankiem autobusowym), drugi znacznie dalej, w głębi wsi, po wschodniej stronie miejscowości, niedaleko od Odry. Dlaczego w niewielkiej miejscowości były aż dwie nekropolie? Być może zadecydowały o tym względy wyznaniowe. Z Nadrenii i Palatynatu przybyli zarówno protestanci, jak i katolicy.

Cmentarz położony przy szosie nie ma już żadnego nagrobka i rozpoznawalny jest jedynie przez mających go w pamięci współczesnych mieszkańców. Po wojnie odbywały się tu pochówki Polaków, w latach 90. XX wieku nastąpiły ekshumacje polskich zmarłych. Szczątki najczęściej przenoszono do Polic, ostatnia ekshumacja nastąpiła w roku 1998.

Na drugim, odleglejszym cmentarzu pozostały fragmenty płyt nagrobnych¹⁰ oraz uszkodzony pomnik ku czci poległych żołnierzy I wojny światowej. Jedna z

⁶ Zob.: <http://www.christinenberg.de/index.htm>

⁷ Zob.: 1754: Kolonistendörfer und Kolonistennamen in Pommern na: <http://www.cantows.de/ahnen/ahngebh1.htm#Amt> oraz: Otto Gebhard: Friderizanische Kolonien und Kolonisten in Pommern nach dem Stande des Jahres 1754

⁸ Zob.: <http://www.christinenberg.de/index.htm>

⁹ Wspomnienia Wenera Trettina na: www.trzebiez.pl

¹⁰ Uszkodzone. Nienaruszone w większości przeniesiono do polickiego lapidarium.

„cywilnych” płyt budzi zainteresowanie z racji szczególnego napisu: „Tu spoczywa w Bogu mój kochany mąż i dobry ojciec - Gospodarz (der Landwirt) August Grüger”. Podkreślenie: „der Landwirt” jest wyraźnym wskazaniem, że wiele się zmieniło od czasów pierwszych Kossäten-osadników. „Gospodarz” - jako suma dokonań życiowych. W kontekście dziejów Wilhelmsdorf łatwo jest to zrozumieć.

Budynek świetlicy wiejskiej nr 3, położony na działce 77, ujęty jest w ewidencji zabytków. Zespół budynków dworca kolejowego jest zakwalifikowany do wpisu do rejestru zabytków. We wsi zachowały się trzy budynki gospodarcze z drugiej połowy XIX wieku.

Opracowanie części historycznej: Jan Antoni Kłys – Pełnomocnik Burmistrza Polic ds. ochrony zabytków oraz dziedzictwa kulturowego.

III. Kierunki rozwoju

Priorytety

Uniemyśl, jako miejscowość wchodząca w skład Gminy Police, podporządkowana jest strategicznym celom rozwoju całej gminy. Niemniej oczekiwania i potrzeby mieszkańców są na bieżąco monitorowane przez władze gminy, i w miarę możliwości zaspokajane.

Poniżej przedstawione zostały priorytety rozwojowe (w kolejności przyznanych punktów) wyznaczone przez samych mieszkańców sołectwa Uniemyśl w badaniu ankietowym przeprowadzonym na spotkaniu konsultacyjnym, w dniu 15 kwietnia 2005 r. w ramach przygotowywania Planu Rozwoju Miejscowości.

	Obszar priorytetowy
1.	Remont świetlicy wiejskiej
2.	Infrastruktura drogowa, oświetlenie i bezpieczeństwo
3.	Uporządkowanie i zagospodarowanie terenów poniemieckich cmentarzy
4.	Utrzymanie czystości
5.	Ochrona przyrody
6.	Pomoc społeczna
7.	Transport zbiorowy
8.	Organizacja czasu wolnego dorosłych i młodzieży poprzez sport
9.	Organizacja czasu wolnego dorosłych i młodzieży poprzez kulturę
10.	Infrastruktura gazowa

IV. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

Zasoby i potrzeby środowiska lokalnego

W Uniemyślu funkcjonuje świetlica, która ze względu na zły stan techniczny wymaga przeprowadzenia kapitalnego remontu, podobnie jak jej ogrodzenie. Przy świetlicy proponuje się budowę parkingu oraz wyposażenie placu zabaw w przyrządy i sprzęt sportowy, np. do gry w koszykówkę. Jedynym obiektem sportowym na terenie miejscowości jest prowizoryczne boisko do gry w piłkę nożną. Inwestycje tego typu są niezbędne dla optymalnej działalności Rady Sołeckiej, która organizuje imprezy w formie festynów rodzinnych, uroczystości lokalnych, spotkań emerytów i rencistów, letnich spotkań integracyjnych. Rada Sołecka organizuje wycieczki dla mieszkańców. Uniemyśl zmierza ku realizacji założeń polityki równouprawnienia organizując w świetlicy tzw. „babskie spotkania”. We wsi sprawnie działa Koło Hodowców Gołębi. Na terenie sołectwa organizowane są mecze integracyjne mieszkańców, m.in. młodzież kontra dorośli. Uniemyśl jest stałym punktem kontrolnym na trasie rajdu samochodowego organizowanego na terenie gminy. Mieszkańcy postulują prowadzenie na terenie wsi kursów rękodzieła, zajęć komputerowych, kursów języków obcych.

W 2006 roku w Uniemyślu zakończono prace kanalizacyjne w ramach projektu Transgraniczna Ochrona Zasobów Wód Podziemnych w gminie Police. Stałe wykaszanie terenów zielonych, pomalowanie ławek, wiat przystankowych i tablic informacyjnych pozwoliłoby na poprawę estetyki miejscowości. Zaniedbane jest malownicze wybrzeże Odry, a w okolicznych lasach można zauważyć dzikie wysypiska gruzu i śmieci. Zdaniem mieszkańców budowa ścieżki rowerowej przebiegającej przez miejscowość ograniczyłaby niebezpieczne sytuacje na drodze. W Uniemyślu jest możliwe założenie sieci internetowej drogą radiową.

Współcześni mieszkańcy Uniemyśla od dawna zamierzają upamiętnić historię swej miejscowości poprzez renowację dawnych cmentarzy. Lokalna społeczność (rada sołecka) na cmentarzu położonym przy szosie postuluje postawienie dużego drewnianego krzyża i tablicy informacyjnej. Natomiast na cmentarzu w głębi wsi, gdzie zachowały się fragmenty płyt i pomnika ku czci poległych w I wojnie światowej - proponuje skonstruowanie z wspomnianych pamiątek przeszłości niewielkiego pomnika, uzupełnionego stosownym drewnianym krzyżem i tablicą informacyjną. Na prośbę rady sołeckiej szkic takiego rozwiązania przygotował Jan Matura.

foto. J.A. Kłys Cmentarz zlokalizowany przy drodze Jasienica – Trzebież, za przystankiem autobusowym.

foto. J.A. Kłys Teren niemieckiego cmentarza zlokalizowany w głębi wsi z zachowanymi elementami płyt nagrobnych.

Lokalizacja poniemieckich cmentarzy na terenie miejscowości Uniemyśl.

V. Analiza SWOT

W trakcie prac na przygotowywaniem Planu Odnowy Miejscowości dla sołectwa Uniemyśl, określone zostały czynniki decydujące o możliwości realizacji priorytetów tzw. mocne strony oraz bariery rozwoju tzw. słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Mocne strony

- sołectwo wchodzi w skład Gminy Police – dynamicznie rozwijającego się ośrodka gospodarczego
- posiada atrakcyjne walory przyrodnicze i krajobrazowe

Słabe strony

- niedostateczny rozwój turystyki, zwłaszcza agroturystyki
- niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej
- niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej

Szanse

- możliwość dofinansowania inwestycji ze środków Unii Europejskiej
- położenie geograficzne, bliskość granicy państwowej
- kształtowanie pozytywnego wizerunku i promocja miejscowości oraz gminy Police

Zagrożenia

- brak możliwości formalnej dofinansowania inwestycji
- brak aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju sołectwa
- bezrobocie w regionie

VI. Planowane inwestycje

Opis planowanych przedsięwzięć w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich do roku 2015.

1. Przebudowa świetlicy wiejskiej w Uniemyślu.

Przedmiotem przedsięwzięcia jest przebudowa budynku świetlicy wiejskiej wraz z rozbudową o ganek wejściowy zlokalizowanych na działce nr 77 (obręb Uniemyśl) w miejscowości Uniemyśl, wpisanego do ewidencji zabytków.

Budynek świetlicy wybudowany został na przełomie XIX/XX wieku jako budynek mieszkalny, jednorodzinny. W czasach powojennych, aż do roku 2007 poddasze pełniło funkcje mieszkalne a parter budynku wykorzystywany był na potrzeby świetlicy wiejskiej.

Obecny układ funkcjonalny oraz standard pomimo bieżących remontów nie odpowiada wymogom, jakie powinny spełniać obiekty użyteczności publicznej.

Założeniem przedsięwzięcia jest zmiana sposobu użytkowania poddasza z funkcji mieszkalnej na potrzeby świetlicy oraz dostosowanie budynku do potrzeb funkcji świetlicy wiejskiej oraz przyjęcie założeń formalnych i technicznych, dzięki którym budynek będzie odpowiadał wymogom zawartym w WT. Ze względu na to, że budynek wpisany jest do ewidencji konserwatorskiej przyjęto rozwiązania formalne pozwalające na zachowanie charakteru budynku, a nawet przywrócenie jego pierwotnej formy (stolarka okienna, ganek wejściowy). Budynek świetlicy wiejskiej posiada powierzchnię użytkową 167,87 m².

Na parterze budynku lokalizuje się salę główną przeznaczoną na cele edukacyjne oraz umożliwiającą organizowanie zebrań Rady Sołeckiej i mieszkańców wsi o wymiarach 43,84 m², salę edukacyjną ze stanowiskiem komputerowym dla osoby niepełnosprawnej o wymiarze 19,75 m², aneks kuchenny oraz toaletę przystosowaną dla osób niepełnosprawnych. Przed wejściem do budynku zaprojektowano przedsionek w formie drewnianego ganku pełniącego funkcję wiatrołapu. Na piętrze zaprojektowano salę zajęć plastycznych, salę komputerową oraz pokój biurowy dla Rady Sołeckiej i toaletę. Pomieszczenia świetlicy są przeznaczone do czasowego pobytu ludzi.

Świetlica czynna jest w godzinach popołudniowych

Ogólna charakterystyka robót w ramach inwestycji:

1. Remont więźby dachowej – zgodnie z zaleceniami zawartymi w ekspertyzie technicznej konstrukcji.
2. Przebudowa pomieszczeń poddasza, w tym: wyburzenie części ścian wydzielających schowki ze skosami, remont stropów nad parterem i poddaszem (wymiana posadzek i okładzin sufitowych), przebudowa lukarny w obrębie projektowanego wc i aneksu kuchennego, oświetlenie pomieszczeń poddasza (montaż okien połaciowych, wymiana drewnianej stolarki okiennej na PCV z zachowaniem podziałów okiennych zbliżonych do historycznych, odbudowa jednego z istniejących kominów murowanych, remont ścian (malowanie, tynkowanie), docieplenie dachu.

3. Przebudowa pomieszczeń parteru z przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych, w tym: wyburzenie ścian i wydzielenie wc z przystosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, wymiana drewnianej stolarki okiennej na PCV z zachowaniem podziałów okiennych zbliżonych do historycznych, wymiana posadzek z ich obniżeniem, wykonanie izolacji przeciwwilgociowych i termicznych, budowa ganku wejściowego (przedsionka) w technologii lekkiej konstrukcji drewnianej, remont ścian (malowanie i tynkowanie).
4. Zabezpieczenie przeciwpożarowe budynku.
5. Wymiana istniejących instalacji wewnętrznych (wodnej, kanalizacyjnej, sanitarnej, elektrycznej), przyłączenie budynku do sieci kanalizacji sanitarnej, budowa wewnętrznej instalacji gazowej, wykonanie instalacji CO i CW.

Zgodnie z przeprowadzoną ekspertyzą stwierdzono bardzo zły stan techniczny konstrukcji dachu oraz przekroczony stan nośności i użytkowania niektórych elementów więźby dachowej. Kominy budynku wykazują znaczny stan zużycia i powinny zostać poddane gruntownej naprawie. Stolarka okienna i drzwiowa jest w złym stanie technicznym i wymaga całkowitej wymiany.

Budynek świetlicy w Uniemyślu

Plan Odnowy Miejscowości – Uniemyśl, Gmina Police

Inwestycja jest gotowa do realizacji. Posiada dokumentację techniczną, uzgodnioną z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i pozwolenie na budowę wydane w grudniu 2008 roku. Inwestycja przewidziana jest w Wykazie wieloletnich programów inwestycyjnych na lata 2009-2013 do realizacji w latach 2009 – 2010 zgodnie z Uchwałą nr XXXV/264/08 Rady Miejskiej w Policach z dnia 30 grudnia 2008 roku w sprawie uchwalenia budżetu.

Szacunkowy kosztorys planowanego przedsięwzięcia: 700.000 złotych brutto

Harmonogram planowanego przedsięwzięcia

Lp.	Nazwa działania	2009			2010				
		X	XI	XII	I	II	III	IV	V
1.	Podziemne elementy budynku								
2.	Prace budowlane - parter								
3.	Prace budowlane poddasze								
4.	Remont dachu								
5.	Remont elewacji								
6.	Kanalizacja sanitarna zewnętrzna								
7.	Kanalizacja deszczowa zewnętrzna								
8.	Instalacja kanalizacji sanitarnej								
9.	Instalacja wodociągowa								
10.	Instalacja gazowa								
11.	Instalacja c.o.								
12.	Instalacja wentylacyjna								
13.	Instalacja elektryczna								
14.	Oświetlenie zewnętrzne								
15.	Instalacja odgromowa								

2. Uporządkowanie i zagospodarowanie terenów poniemieckich cmentarzy. - 50.000 zł.

Mieszkańcy miejscowości proponują na cmentarzu położonym przy szosie postawienie dużego drewnianego krzyża i tablicy informacyjnej. Natomiast na cmentarzu w głębi wsi, gdzie zachowały się fragmenty płyt i pomnika ku czci

poległych w I wojnie światowej proponują skonstruowanie z wspomnianych pamiątek przeszłości niewielkiego pomnika, uzupełnionego stosownym drewnianym krzyżem i tablicą informacyjną.

Przedsięwzięcie planowane jest do realizacji w ramach Programu LIDER w roku 2010.

3. Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu przy budynku świetlicy wiejskiej – 100.000 zł.

3. Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży – 50.000 zł.

Mieszkańcy Uniemyśla wskazują potrzebę organizacji kursów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym: nauki języków obcych, kursów komputerowych, i in. Planowane jest przygotowanie wniosków o dofinansowanie kursów w ramach Programu Operacyjnego – Kapitał Ludzki. Działanie 9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich.

4. Organizacja kursów dla dorosłych – 50.000 zł.

W ramach przeprowadzonej przez Radę Sołecką ankiety mieszkańcy zgłaszają zainteresowanie przeprowadzeniem na terenie sołectwa i dla jego mieszkańców kursów prawa jazdy, spawacza, operatora sztaplarki i operatora piłarki. Planowane jest przygotowanie wniosków o dofinansowanie kursów w ramach Programu Operacyjnego – Kapitał Ludzki.